

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az ország nyugalma.

Arad, október 20.

(—s.) A sorsnak valóságos gunyja és egyuttal az ultramontanizmus szűkkeblű elfogultságának vastag bizonyítéka, hogy az egyházpolitikai programnak kisebb jelentőségű részét képező javaslatok még mindig függőben vannak. Kisebbséggel bíróknak azért mondjuk a vallásszabadságról és a recepczióról szóló javaslatokat, mert ezek tulajdonképpen csak olyan elvi kijelentéseknek törvénybe iktatását foglalják magukban, melyek a valóságban tényleg már rég léteznek, és olyan kérdéseket képeztek, melyeknek liberális megoldása iránt a közvéleményben alig akadt ellenvélemény.

Mint hogy azonban az elkeresztelési konfliktus kiegyenlítése céljából a Wekerle-kabinet az egyházpolitikai kérdéseknek liberális reformját az egész vonalon zászlójára írta, ennél fogva az ultramontanizmus dühös haraggal rontott neki nemcsak az egyház és az állam hatáskörét különválasztó reformoknak, a kötelező polgári házasságnak és az állami anyakönyvvezetésnek, hanem az elvi tartalmu vallásszabadságnak és a recepczióknak, mely utóbbiak még ma is függő kérdések.

Végleges győzelmük iránt azonban nincs és nem lehet kétségünk, mert a főrendiház semmi esetre sem zárkozhatik el azon nyomos okok elől, melyek a képviselőházat megint arra indították, hogy a vallásszabadságról szóló törvényjavaslatot

— alig husz ember kivételével — ismét visszaküldje a főrendiháznak, s hogy a recepczióval hasonlóképpen rendelkezék.

A képviselőház újabb tanácskozásai után a főrendiháznak be kell látnia, hogy a liberalizmussal Magyarországon többé alkudni nem lehet. Azt, amit a Wekerle kormány programjaként proklamált, a győztes liberalizmus, mely a közvéleményben birja erejét, föltétlen követelményként sürgeti és abból semmit sem engedhet el. A közvélemény oly annyira lelkesülten angazsirozta magát az egyházpolitikai reformjavaslatok mellett, hogy az ország közmegegyezésének helyreállítása másképp nem is képzelhető, mintha valamennyi egyházpolitikai javaslat csonkítatlanul megvalósul. S azért döresség most azt kívánni, hogy a kormány a főrendek szemében szájkát képező felekezetenküliséget hagyja ki, mert ez a vallásszabadságnak egyik legfőbb korolláriuma, melynek kihagyásával a kormány bizonyos mértékig beadná a derekát az ultramontanizmusnak, s mert ez által a liberális szellemet, mely az egész országot át lengi, mestersegesen elfojtaná, ami nem vezethetne máshova, mint hogy a küzdelem a felekezetenküliség kivivásáért kiujulna.

Ezt be kell látnia a főrendiházi ellenzéknek, s ha komolyan akarja az ország nyugalmanak helyreállítását, akkor a liberalizmusnak ugyanis föltétlen győzelme elé nem gördit legalább akadályokat.

A vita szerencsés vége.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —

Budapest, október 20.

A képviselőház, a nemzet szuverén akaratának engedelmességgel, hatalmas többséggel elfogadta tegnap Wekerle miniszterelnök határozati javaslatát, mely szerint kimondja a ház, hogy a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot a képviselőház által elfogadott szövegében változatlanul fentartja és azt alkotmányos tárgyalás és szives hozzájárulás végett a főrendiházzal újból közöltetni határozza. Kétségtelennek tartják, hogy immár a főrendiházban meglesz a többség, a mely hazafias belátással lehetővé teszi a reformtörvény elfogadását. — Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter beszéde, melyet még a legdühösebb ellenzéki politikus is szellemdusnak és gondolatokban teljesnek ismer el, nagyban, talán döntőleg hozzá fog járulni, a magyar parlament két háza közt a békes együttműködés lehetővé tételéhez.

Szilágyi genialis ékesszólása tegnap még azt a nehézséget is legyőzte, hogy a reform félték de őszinte ellenzéknek megnyugtatósára logikus ésszel és a becsületos ellenzék lelkiismereti meggyőződésének legszivesebb figyelembe vételével a meggyőző okoknak egész fegyvertárát szolgáltatva. A Szilágyi által a reform nélkülözhetetlen volta mellett felhozott okok előszeretettel mozogtak a vallásfilozófia terén. Minden teológusnak, legyen akár katolikus, akár protestáns, el kell ismernie, hogy Szilágyi törvényhozói munkája felett csak az állam érdeke és az a legőszintébb államférfiúi szándék uralkodik s vezeti azt,

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Dal az otthonomról.

— Arad, október 20. —

Te kis család! Te boldogság tanyája!
Te hű szíveknek gazdag otthona!
Virágos kertnek illatos virága,
Mert rajta van még tiszta hímpora.
Te vagy, te vagy az én családi fészkem,
Vidám, mosolygó, drága otthonom.
Te rózsá tő, te édes feleségem,
S a festő bimbók, két kis magzatom!

Te kis család! Te rólad szól az ének,
Ti rólatok, szívemnek údvei.
Kiknek szavától felmosoly a lélek,
Habár a küzdés túl is terheli.
Panassza nincsen soha ajkatoknak
A más bajával nem törődötök,
S ha jó, vagy rossz is végzése a sorsnak
E vándoruton velem küzdötök.

Te kis család! Te nőknék minta képe,
Lelkem, s szívemnek méltó hitvese.
Borulj rédm, borulj lelked felére,
Hadd érje ajkad, ajkammak lehe.
S ölkünkbe véve két kis magzatunkat,
Te kis fiunkat, én meg lányomat,
Jöhet a vész, nem éri otthonunkat
A mint én érte, édes álmozmat!

Te kis család! Te boldogság tanyája!
Te hű szíveknek gazdag otthona!
Virágos kertnek illatos virága,
Mert rajta van még tiszta hímpora.
Te vagy, te vagy az én családi fészkem,
Vidám, mosolygó drága otthonom.
Te rózsá tő! Te édes feleségem,
S a festő bimbók: két kis magzatom!

Tompa Kálmán.

Történelmi pikanteriák.

— Ósanyáink toilleto-titkai. —

Bocsássanak meg tisztelt hölgyeim, ha kiméletlen kezekkel öskorban élt dédanyáink toilleto asztalkáinak titkaiból egyet mást a nyilvánosság elé hurozok.

Mentsen ki az, hogy nem az indiskreczió csuf, sárga tüvegén keresztül szemléltém a dolgokat, hanem a tudás és tudni vágyás tiszta kristályu prizmáin keresztül, mely színez ugyan, de nem nagyit.

Nem csufolódni akarok; hanem mesélni.

Mesélni egyet mást, mit a rég mult asszonyairól a tudomány számunkra megörzött.

Különböben is úgy hiszem, hogy az egész hölgyvilág iránt való meleg érdeklődésem mellett tanuskodik az, hogy nemcsak korunk úde szépségei, hanem régen porrá és hamuvá

vált ósanyáink is érdeklődésem tárgyát képezik.

Imhol a meséim.

Schesch Teta, az első egyiptomi királyné anyja, tehát az első királyi anyós az óvilág leghíresebb szépsége volt.

De minden mulandó lévén a földön, az ő dus fekete hajfürtjei közé is ő sz szálakat lopott az idő.

A hiru királyné szívét fájdalom szoritja össze az öregség eme első jeleire. Könyártatta aroczol sokáig bámul maga elé, majd ingerlően kiált fel „nem akarok még megvénülni.”

Összehivatja udvarának összes papjait s így szól hozzájuk:

— Mágusok! azt mondjátok, kezetekben élet és halál, ismeritek a természet minden titkait, bűvszereitek csodákat művelnek, mutatások meg tehát és készítsetek nekem oly szert, mely elttinteti fejemről ősz hajszálaim.

Hajlongva távoznak Egyiptom bölcei s bűvészei.

Hét nap és hét éjjel maradtak bezárkozva vegyi műhelyeikben és a nyolczadik napon a királyné fekete haja fényesebb és tündöklőbb volt, mint valaha.

Az ebédnél a királyi veje nem fojthatta el bámulatát s mosolygó bókkal jegyzé meg.

hogy a nép vallásos érzelmét védje és előmozdítsa. Ennek a valódi magyar államférfiúnak ebből az igazán keresztény vallásfilozófiájából és megszívlelésre méltó tanácsaiból bizony minden vallás püspökei sokat tanulhatnak, megtanulhatnak különösen, hogy a néplelke mindenkor hatékony minő eszközökkel ápolhatják a vallás szent érdekeit, az egyházi tekintély jogos érdekeit és minő eszközökkel emelhetik ezeket az állam által is nagy tiszteletben tartott erkölcsi feladatuknak a magaslatára.

Szilágyi azt mondja, hogy ő igenis kívánja, a mint ez a törvényben kifejezésre jut, hogy a vallásos élet mély bensősége és őszintesége előmozdittassék. Ennek a nagy, erkölcsnemesítő feladatnak a teljesítését a törvény csak könnyebbé teszi az egyházaknak. Mert a vallási meggyőződés terén többé semmi állami kényszer sem léphet hatályba. — Ezért elégítheti ki az egyház az ő erkölcsi hatalmával a nép keblében mindenütt kiirtatlanul gyökeredző vallási szükségletet és állami kényszer nélkül fentarthatja a nép szívében a hithűséget. Példákkal bizonyítja a miniszter, hogy a tények, melyek Magyarországon a népeletben naponta történnek, megelőzték a törvényt és ez által a reform kényszerítő szükségessé voltát is megteremtették. Így pl. ha külföldről az anglikán, methodista, baptista vagy anabaptista egyház, vagy a külföldön s különösen Angliában létező számos egyéb egyházi közösség hívei Magyarországra vándorolnak, itt megtelepednek, megszerzik a magyar honosságot: a törvény gondoskodik róla, hogy ezek, valamint Magyarország minden lakosa, a ki a törvényt tiszteli, kivétel nélkül teljes szabadságban, a hatósági kényszer zaklatása nélkül, teljesíthetik vallási kötelességüket.

Hatalmas beszéde további folyamán vaslogikával bizonyította be a miniszter, hogy mennyire követeli az államérdek, hogy az alakuló új felekezetek engedélyezése és a már létezők esetleges megszüntetése a kormány hatáskörében legyen. Eanyi és ily hatalmas érvelés eredménye nem lehetett más, mint a miniszterelnök határozati javaslatának óriás többséggel elfogadása.

— Asszonyom, ön még ma is Egytom legszebb asszonya.

Ez az első udvarias nő és ez az első hajfesték története, melynek receptje évszázadokon keresztül forgott közkezen Egyptom előkelő hölgyeinél. Ez egyszersmind az első recept, melyről az orvostudományok történetében említés tétetik.

Az egyptomi udvarhölgyek szerelmi kalandjaiból izleltöt ad a biblia, hol el van mondva, mikép akarta a császári királyi kamarás és főpohárnok neje, Potifárné a tapasztalatlan Józsefet bűvhálójába keríteni.

En csak annyit akarok elmondani, hogy mily átalakulásokon ment át Potifárné arca, mielőtt a szerelmi légyottra sietett.

A tudomány kutató szemei előtt nem maradhatott titokban, hogy a Henna virág piros gyökfejenek porával piros rozákat festett arcára, melyet előbb vízben permetezett illatos balzsamokkal megmosott. A pirosság környékét a Henna fehér virágjának porával liliumfehérre mázolta. Előttünk ismeretlen összetételű kenőcs megadta ajkainak korall pirját. Haját illatos olajban áztatá, majd kondoritá egy külön e célra készült eszközzel.

Tégelyt vett elő, mely kén-antimon volt, ezzel bekente szemhéjait szélét, hogy a szembogar fénye tündöklőbb legyen. Csak aztán kelt fel toilette asztala mellől, hogy arannyal átszótt fényes, nehéz mezét magára öltse, melyet illatos virágvizekkel áztatott.

Nemcsak Potifárné, hanem összes kortárs-

ORSZÁGGYÜLEÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, október 20.

Kezdeté. d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Béni, Hock János és Schöber Ernő.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Eötvös Loránt br., Szilágyi, Hieronymi miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Az Izr. vallás recepcziója.

Papp Géza a javaslat ellen elhangzott argumentumok közül először azzal foglalkozik, mely azt veti a zsidók ellen, hogy hosszú évszázadok alatt egyáltalán nem asszimilálódtak. Ez nem való, mert nem évszázadokra tekinthetünk vissza, csak harmincz évre, mert hisz a zsidóknak csak 1867. óta van módjukban asszimilálni és ez idő alatt asszimilálódtak eléggé. (Helyeslés.) Hogy a német nyelv még mindig tartja magát a zsidók között, ez csak annak jele, hogy amely nemzet jellegét magukra vették, azt nem egy könnyen vetik le magukról. Ez inkább csak büntetés, hogy ha egyszer magyarokká asszimilálódtak, a magyar jelleget meg is fogják őrizni. (Helyeslés.) Vádolják a zsidókat, hogy nem állítanak iskolákat. Na, a kultuszminiszter tavalyi jelentése ellenkezőt bizonyít. Van a zsidóknak 500 egynehány iskolájuk a melyek közül csak 80 nem magyar tannyelvű. Hasonlítsák össze ezt az arányt az oláhok iskoláival s meglátják az ellentétet mely csak a zsidók mellett szól. Ott van az irodalom, a művészet, melyből a zsidók mind híven kiveszik részüket. A magyar sajtónak legsovinistább tagjai zsidók. Ha egybéként asszimilálódtak követelünk a zsidóktól, vegyünk magunknak a fáradságot és adjunk nekik módot a recepczióval, hogy asszimilálódjanak. (Helyeslés.) Szemükre hányják a zsidóknak, hogy vallásuk nincs szerveve. Hát ezt a vádat a tudatlanság mondja, mert utal a fennálló vallásokra és szabályzatokra, a melyek szervezik vallásukat. Hogy a zsidók ragaszkodtak vallásukhoz mind végig, az csak becsületükre válik s azért józan ember őket gáncsossal nem illetheti joggal. (Helyeslés.) Ha minden más argumentumtól eltekintünk is, ott van a humanismus elve, amely azt követeli, hogy embertársainkkal úgy bánjunk, mint emberekkel. Egy magában ez az ok is elég arra, hogy a miniszterelnök határozati javaslatát elfogadja. (Elnök helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Mezei Mór szintén a recepczió elleni vá-

dakkal foglalkozik, amelyeket alaptalannak mond. Uj az, a mit az áttérésre mondott. A zsidók az áttérési viszonyosságról nem mondhatnak le, mert a nélkül a törvényhozás mai álláspontjából megítélve a recepczió nem ér semmit. (Helyeslés.)

A vitát bezárták s aztán megejtették a szavazást, mely szerint a ház nagy többsége hozzájárult Wekerle Sándor dr. miniszterelnök határozati javaslatához. (Zajos éljenzés.)

A gyermekek vallása.

Következett a gyermekek vallásáról szóló javaslat tárgyalása.

Sréter Alfréd előadó utal arra, hogy mi tette szükségessé a javaslaton eszközölt változtatásokat. Az a körülmény, hogy a felekezetenélküliséget elejtették. Ezek a módosítás által a javaslatból kimaradó részek majd bele fognak kerülni a vallás szabad gyakorlathoz szóló javaslatba és így ebből a javaslatból föladva semmi sincs. (Helyeslés jobbfelől.) Ajánlja tehát, hogy a képviselőház járuljon hozzá a javaslaton a főrendiház által ejtett módosításokhoz. (Helyeslés.)

A ház a módosított szöveget változatlanul elfogadta.

Bizottsági tagok választása.

Megejtették a bizottságokban tresedésbe jött tagságokra a választást, melynek eredménye a következő:

II-ik bíráló bizottságba: Kozma László.

IX-ik bíráló bizottságba: Gajary Odön.

Közgazdasági bizottságba: Andrassy Sándor gróf.

Közigazgatási bizottságba: Bessenyei Ferencz.

Mentelmi bizottságba: Rohonyi Gyula.

Pénzügyi bizottságba: Fejér Miklós, Gajary Odön.

Földmívelésügyi bizottságba: Szily Pongrácz.

Választási ügyekben a curia bíraskodásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottságba: Balla Gyula.

A ezredéves ünnepségeket megállapító országos bizottságba: Kullmann János.

Tíz perc szünet után Gajary Odön és Kozma László új bíráló bizottsági tagok letették az esküt.

A napirend.

Elnök javasolja, hogy november első napjáig ne legyen ülés.

A javaslatot elfogadták.

női készültek így a Campagnera, melynek végzője egy férnsziv meghódítása volt.

A régiségbuvárok megtalálták az edényeket, melyekben a zepitőszereket tartták Egyptom hölgyei, és azoknak praktikus alakja bizonyosságot tesz ez irányu nagy képzettségük mellett.

A Tigris és Euphrát közti völgy nemcsak az emberiség bölcsője, hanem az asszonyi híuságé is.

Az Isten választott népe Izrael, mely már itt kezdte történelmi szereplését, asszonyainak s lányainak szépségéről már a történelem előtti időkben is híres volt. Csakhogy az egyszerű nomád nép hölgyeinek még nem volt alkalmuk, hogy elsajátítsanak oly dolgokat, melyek már Egyptom nagyvilági hölgyeinél általános használatnak örvendettek.

Az isteni gondviselés azonban az asszonyokról sem feledkezett meg, rabságba vitte Izrael népet Egyptombba, hol azután Juda leányai urnóiktól sok mindent megtanulhattak, s a sütés és fonás mellett különösen hajuk sütését és fonását s arcuk kendőzését is.

S mikor ütött a szabadulás órája, ha mindenüket Egyptombban hagyták is s csak legszükségesebb holmijukból készült batyut vettek vállakra, a keletlen téstán kívül, e batyuban a kendőzőszerekből is akadt egy-egy tégelylyel, amit, kelet asszonyainak hiuságát ismerve, furcsának senki sem fog találni.

Negyven esztendei bolyongás következett a pusztában, negyven kínos, inséges év, és a nyomorúság e nehéz napjaiban is ha megpi-

henhettek a zsidó nők, előszedték festékjeiket s kipirosított arozozal táncoltak lopva, Mózes háta megett, az aranyborju előtt.

Es mikor megérkeztek a tejjel-mézzel folyó országba: még a honalapítás ténye alig van befezve, szomszédaiktól, a megvetett „gojoktól“ már is eltanulják, amit Egyptomban nem tudtak, hogy kell a haját kondorítani, mivel kell a homlokot bekenni, hogy tündöklő legyen?

Jeruzsálem elpusztulásáig alig van lapja a zsidók történetének, mely az asszonyi kendőzés ellen keserű kifakadásokat nem tartalmazna. Mennyi keserűség szól Jezekiel próféta szavaiból, melyeket Izrael leányához intéz: „Lám, mikor ők jöttek: fűrödtél, bekened magad szepítőszerekkel, hogy diszitsd magad az ő tiszteletükre...“

Ugyanitt a courtisaneokhoz hasonlítja az így cziczomázott hölgyet, jelöl annak, hogy a társadalom ezen osztálya már akkor is létezett s már akkor is megkísérté mesterséges bájakkal hatni a környezetre.

Sok minden megváltozott azóta, de a courtisaneok ma is a régiiek.

Micsoda ironia az a bibliában, hogy a szegény szerencsétlen Jóbnak leányát kendőző fazéknak (Keren hapuch) nevezi a történetíró. Amaz a szemétdomb posványában fekélyektől borított testének fájdalmait iparkodik csillapítani; emez asztala előtt ül és festi arczát, hogy Izrael ifjuságának tetszését kinyerje.

A hasver, a nagy király bővelkedett mindenben.

Voltak országai, alattvalóinak száma mil-

Interpellációk.

Hieronymi Károly felelt Sima Ferencz interpellációjára a tápéi kántor ügyében, akit állítólag erőszakkal vittek el lakásáról. Az eset az, hogy a kántortanítót a váci püspök elmozdította állásától a lakásából is kitette. Itt erőszakosság nem fordult elő, mert joga volt a váci püspöknek a kántort a lakásból kitétetni s így hivatalos hatalommal való visszaélés nem történt.

Ugyancsak Sima interpellált Varjassy horgosi jegyző sikkasztásai ügyében. Meggyőződött róla, hogy a sikkasztás megtörtént és így elrendelte a bűnvádi vizsgálat megindítását ugyanzintén a fegyelmi vizsgálatot is a felületesen vizsgáló megyei tisztviselők ellenében. (Helyeslés.)

A válaszokat tudomásul vették.

Hieronymi Károly felelt Pázmándy interpellációjára Széchenyi Károly gr. ügyében. A curiai ítélet alapján konstatálja, hogy Széchenyi Károly gr. ügyében inkriminálható dolog csak az történt, hogy a katonai erőszak alkalmazását az illető katonatiszt megengedte. Az illető tiszt hatósága ezért a tiszt ellenében megtette a szükséges lépéseket.

Pázmándy Dénes és a ház a választ tudomásul vette.

Péchy Tamás az oláhországi buzabehozatal miatt interpellál, amely a magyar gazdaságot nagy veszélylyel fenyegeti.

Az interpellációt kiadták az illető miniszternek.

Wekerle már előlegesen megnyugtató választ adott, hogy a hozzá intézett interpellációra később részletesen felel.

A millennium és Arad.

Arad, október 20.

Az 1896-iki ezredéves orsz. kiállításon való részvétel érdekében megindított mozgalom mind szélesebb körre terjed ki. A helyi végrehajtó bizottság irodája az aradi kereskedelmi és iparkamarában serényen dolgozik, hogy a nagy és sokféle ágazó térnek minden részét felölelje és biztosítsa azt, hogy Arad ezuttal impozánsan jelenjék meg a millennárius ünnepélyen.

A munka igen nehéz, mert ha fejlett is iparunk, nehéz viszonyok között küzd és nem egy ágában pang, a mi nyomasztólag hat a kedélyekre. Másrészt meg nem egy szakasz körében még korainak tartják a készülődést. A működő bizottságoknak az aggályok és bizalmatlanság legyőzése első feladatuk.

lió, kik csak szemének mozdulatait lesték, vagyónának se szeri se száma.

Környezetének hőlyei mindent elkövetek, hogy mélabus arczára egyetlen mosolyt lohassanak. És a nagy király úresnek érzé az egész világot s főképp úresnek érzé szívét.

Abándos szívében a tiszta szerelem vágya kél, és nincs aki betöltsé. Nem keres vagyont, előkelő összeköttetést, (oh boldog kor) hanem keresi a tiszta, igaz, ideális szerelmet — és nem találja.

Végre bölseji tanácsát követve kihirdeteti, hogy egy év leforgása alatt országának összes hajadonjai előtte megjelenjenek, s ki szívét megnyeri, királyi nejevé teszi.

Mire kellett egy egész esztendő? kérdenik önök hőlyeim. S az akkori írók megadják rá a választ. Egy év kellett ahhoz, hogy korának hajadonjai illő pompával s kellőképp praeparálva a ő felsége színe előtt megjelenhessenek s szerelemért versenyezzenek. Hat hóig valóságos kurzusokat tartottak a lányoknak, hogyan kell a szépítő szerekekkel élni? s taníták őket az öltözködés nemes művészetére a más hat hó kellett ahhoz, hogy a tanultak alapján illő pompával, vágyva és félve, megjelenhessenek a nagy napon az iskolázott hajadonok a király színe előtt, hogy értéküket megismerjék.

Es ime, a történelem példája megtanít, hogy az egyszerű, és a mesterkéletlen baj többet ér minden kendőzésnél. Az iskolázásban nem részesített zsidó hajadon, Es sz t e r nyeri meg a király szívét és neje lön.

Dr. tz.

Szivesen konstatáljuk, hogy ez a feladat sikerrel is kecsegtet. Természetesen sokkal könnyebb volna Arad jó hírneve érdekében munkálni az arra hivatott iparral, ha az aradi fogyasztó közönség is megtenné a magáét és — a minek itt volna az ideje — sietne megrendelések eszközlése által módot nyújtani az iparosoknak arra, hogy kitegyenek magukért; másrészt a kiállítás révén oly iparczikkeket szerezni, melyekre büszke lehet.

Arad tehát s, előkelő társadalomától függ első sorban, hogy mikép jelenünk meg a kiállításon. Ha ők nem zárkoznak el a támogatás elől, bátran mondhatjuk, hogy Budapest után első helyet foglaljuk el.

A mit ez érdemben kér és vár a kiállítási bizottság a közönségtől, nem ajándék, nem adomány, csak megrendelés. Hogy példákat hozunk elő, a butoripari csoport pén-teki ülésén nyolcz-kilencz teljes szobaberen-dezést helyeztek kilátásba az érdekelt iparosok, ha módjuk nyílik azokat nagyobb kockázat nélkül elkészíteni. Nem képzelhetjük, hogy Aradon és a megyében ne legyen nyolcz, vagy kilencz olyan vagyonosabb és izléssel bíró uri ember, a ki ne találná a saját javára is szolgálónak, ha egy-egy ilyen szobaberen-dezést megrendel. Városi előkelőink különben is nagy súlyt fektetnek lakásaik bebutorozására s abban biztosak lehetnek, hogy azok a lakberendezési cikkek, a melyeket a millenniumra készítenek az aradi butoriparosok, minden kritikát ki fognak állani.

Vagy itt van a kocsigyártás. Legfejlettebb iparágak egyike. Mintegy tizennégy kocsi, hintó és batár készítése van kilátásba véve a kiállításon. Birtokososztályunk válogathat és szükségletét a legkedvezőbben fedezheti. Otta műlakatosság. Temetőnk pl. nagy kegyelettel gondozzuk. Naponta újabb sírhelyeket kerítenek el. Nos, lakatosaink, ha megrendelésekhez most jutnának, hogy a megrendelt rácsokat kiállíthatnák, biztosítékot nyújtanak az iránt, hogy művészi darabokat készítenének el.

Azoknak a figyelmébe is melegen kell ajánlanunk a kiállítás ügyét, a kik jövőre építkezni szándékoznak. Ha tervüket úgy valósítják meg, hogy az építőipar körébe tartozó tárgyakat 1896. őszén vegyék birtokba, a kiállítási bizottság abban a helyzetben van, hogy pompás kapukat, felülvilágítókat, bádogosmunkákat, cement, agyag, fész és terracotta épületdíszítményeket közvetíthet számukra. Arad folyton épül s nemcsak apró házak épülnek, de diszesebbek is. A ki némi áldozatot hoz, hogy házat jobban, szebben szerelje fel, csak nyer vele, ha kiállítási tárgyakat rendel. Két célt ér el azzal: jó munkát kap és hozzájárul ahhoz, hogy Arad neve a nagy nemzeti haladás ünnepeén fényesen ragyogjon az ország városai között.

A vidéktől is elvárható, hogy ne tekintse közömbösen a dolgot. Különösen az egyházak és községek figyelmét akarjuk ezuttal felhívni arra, hogy Arad ipara a kiállítás alkalmából részükre kíváló tárgyakat fog nyújthatni. Az előbbieknél harangokat és oltárokat ajánlunk, utóbbiaknak tűzoltó-eszközöket; mindhárom iparág erősen készül a kiállításra; ha azok az egyházak, melyeknek előbb vagy utóbb ugyis fel kellene újítani templomi felszerelésüket, azok a községek, melyeknek nincsenek egészen jó karban a tűzi fecskendőjük, a kiállítási bizottsághoz fordulnak, az a legjobb özegetek ajánlhatja nekik és biztos kilátásba helyezheti, hogy a megrendelendő tárgyak — egyszersmind pl. a templomokban a millennium emlékei — busásan fognak megfelelni a beléjük fektetendő összegeknek.

Az aradi iparnak a kiállításon leendő méltó bemutatásán fáradozó helyi bizottságok e sorok által csak jelezni kívánják irányát és mértékét annak a támogatásnak, melyet a fogyasztó közönségtől kérnek s melyben, hogy lesz részük, annál inkább merik remélni, mert Aradváros és megye közönsége soha se vonta meg pártolását egy közérdekű ügytől; az pedig, hogy Arad ipara a millenniumon igazán kitűnjék, egyike a legfontosabb közérdeknek úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból.

Nevezések az aradi lóversenyekre.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 20.

Az aradi őszi lóversenyekre, melyek tudvalevőleg október hó 27-én és 28-án lesznek, már megtörtént a nevezések nagyobb része.

A lóverseny az idén igen érdekesnek ígérkezik, mit eléggé mutat az alább egész terjedelmében olvasható nevezési lajstrom, melybe azonban még nincs felvéve a mácsai falka vadász társulat által adandó „Vadász versenydíj”, a gazdasági egyesület által adott „Mező gazdák versenyé” és a helyben állomásozó 3-ik os. és kir. huszár ezred altisztjei javára adott díjakra pályázó lovak. Mindent összevéve az aradi közönségnek mintegy 100—120 lovat lesz alkalma egymással mérkőzni látni.

Ezen fényes eredmény az intéző köröknek reményét is feldümulja, úgy hogy az idén már bizony jósolhatjuk, miszerint Arad város azon helyet, mely őt minden más tekintetben, ott a hol életre valóság és mozgalmasság tekintetében megilleti, már jövő évben elfogja foglalhatni, s Arad város lesz mint egyéb úgy a lóversenyek tekintetében is a vidék első városa.

Elénkíteni fogja a lóversenyek különben is mozgalmas napjait, hogy a versenyek első napja után az aradi ifjuság fényes táncovigalmat rendez, melyre a vidékről már eddig is számos család bejövetelét tudatta.

A városi színház a lóversenyek alkalmából mindkét napon bérlet szünetes előadást tart, mely alkalmából a közönséget figyelmeztetni itt sem akarjuk elmulasztani, hogy páholyairól idejekorán gondoskodják, mert a színház titkáratól vett értesülés szerint igen sok részről a vidékről megrendelések érkeztek.

A nevezéseket itt közöljük:

Első nap. Szombat október 27.

I. Két évesek előversenye 1000 kor. 1200 mt. 1. Blaskovich M. ur p. k. ap. Purdó a. Bleubtren 2000. 2. Chernel Gy. ur s. m. Csobáncs 2000. 3. Chernel Gy. ur s. m. Óreg ur 1000. 4. gr. Degenfeld S. stp. m. Pityke 1000 5. Jankovich B. Gy. ur p. k. Hütelen 2000. 6. Geist G. ur f. m. More II. 2000. 7. Geist G. ur p. m. Varázs (fv.) 1500.

II. Mácsai díj 1200 kor. 1600 mt. 1. Chernel Gy. ur 8 é. s. k. Gárda. 2. Csávossy Gy. hdn. 8 é. p. m. Vándor (fv.) 3. Gr. Degenfeld J. 8 é. s. k. Suci. 4. Gr. Degenfeld J. 8 é. s. k. Raison. 5. Hoffmann L. száz. 3 é. p. k. Valeria. 6. Gr. Pejacevich A. 8 é. s. m. Erélyes. 7. Gr. Pejacevich J. 8 é. s. k. Uránia. 8. Rohonczy G. ur 5 é. p. k. Tizianella. 9. Gr. Sizzó Noris E. hadn. 3 é. p. k. Muszaj. 10. Hg. Thurn Taxis M. E. 4 é. stp. k. Blumenmädchen. 11. Hg. Thurn Taxis M. E. 8 é. p. m. Tilay. 12. Geist G. ur 4 é. p. k. Elsa. 13. Geist G. ur 4 é. s. k. Pátegimanve.

III. Hölgyek díja. Akdver. 1000 kor. 4000 mt. 1. Gr. Bathány G. hdn. 5 é. p. k. Barque. 2. Csávossy Gy. hdn. 6 é. stp. k. Hajrá (fv.) 3. Csávossy Gy. hdn. 8 é. p. m. Vándor (fv.) 4. Horthy J. száz. 5 é. p. m. Vihar I. 5. Jankovich B. Gy. ur 5 é. p. k. Pannika. 6. Lázár B. hdn. 6 é. p. m. Radován. 7. Purgly L. ur id. s. k. Ella (fv.) 8. Purgly L. ur 5 p. k.

Babér (fv.) 9. Geist G. ur 6 é. p. k. Kati (fv.) 10. Geist G. ur id. stp. k. Ofelia (fv.)

IV. Gátverseny 1000 kor. 2400 mt. 1. Chernel Gy. ur 3 é. s. k. Gárda. 2. Csávossy Gy. hadn. 6 é. p. k. Hajrá (fv.) 3. Csávossy Gy. hadn. 3 é. p. m. Vándor (fv.) 4. Gr. Degenfeld J. 3 é. s. k. Raison. 5. Hoffmann L. száz. 3 é. stp. m. Miértne. 6. Jankovich B. Gy. ur 5 é. p. k. Pannika. 7. Gr. Pejacsevich J. 5 é. s. k. Rejtelem. 8. Purgly L. ur id. s. k. Ella (fv.) 9. Purgly L. ur 5 é. p. k. Babér (fv.) 10. Gr. Sirzo Noris E. hadn. 3 é. p. k. Muszaj. 11. Hg. Thurn Taxis M. E. 4 é. stp. k. Blumenmädchen. 12. Hg. Thurn Taxis M. E. 3 é. p. m. Tilay. 23. Geist G. ur 4 é. p. k. Elsa. 14. Geist G. ur 3 é. s. k. Gurul.

Második nap. Vasárnap, október 28.

I. Eladó kétévés handicapja. 1000 kor. 1000 mt. 1. Chernel Gy. ur s. m. Csobános. 2. Chernel Gy. ur s. m. Öreg ur. 3. Blaszkovich M. ur p. k. Pardó-Bleibtren. 4. Gr. Degenfeld I. stp. m. Pityke. 5. Jankovich B. Gy. ur p. k. Hirtelen. 6. Geist G. ur p. m. Varázs (fv.) 7. Geist G. ur f. m. More II.

II. Aradi verseny egyesület díja h d o p. 1000 k. 2000 m. 1. Chernel Gy. ur 3 é. s. k. Gárda. 2. Csávossy Gy. hadn. 3 é. p. m. Vándor (fv.) 3. Gr. Degenfeld I. 3 é. s. k. Juczi. 4. Gr. Degenfeld I. 3 é. s. k. Raison. 4. Hoffmann L. száz. 3 é. p. k. Valeria. 6. Jankovich B. Gy. ur 5 é. p. k. Pannika. 7. Gr. Pejacsevich J. 3 é. s. k. Urania. 8. Br. Pietzger R. fhadn. 3 é. p. m. Ficsur. 9. Rohonczy G. ur 5 é. p. k. Tirianella. 10. Gr. Sirzo Noris E. hadn. 3 é. p. k. Muszaj. 11. Hg. Taxis M. E. 4 é. stp. k. Blumenmädchen. 12. Hg. Taxis M. E. 3 é. p. m. Tilay. 13. Gr. Pejacsevich J. 5 é. s. k. Rejtelem. 14. Geist G. ur 4 é. p. k. Elsa. 15. Geist G. ur 3 é. s. k. Pate gimauve.

III. Aradváros díja. Gtv. h d o p. 1000 k. 2400 mt. 1. Gr. Batthyány G. fhdn. 5 é. p. k. Barque. 2. Chernel Gy. ur 3 é. s. k. Gárda. 3. Csávossy Gy. hadn. 6 é. p. k. Hajrá (fv.) 4. Csávossy Gy. hadn. 3 é. p. m. Vándor (fv.) 5. Gr. Degenfeld J. 3 é. s. k. Raison. 6. Hoffman L. száz. 3 é. stp. m. Miértne. 7. Jankovich B. Gy. ur 5 é. p. k. Pannika. 8. Gr. Pejacsevich J. ur 5 é. s. k. Rejtelem. 9. Br. Pietzger R. fhadn. 3 é. stp. h. Mac Kinley. 10. Purgly L. ur id. s. k. Ella (fv.) 11. Purgly L. ur 5 é. p. k. Babér (fv.) 12. Gr. Sirzo Noris E. hadn. 3 é. p. k. Muszaj. 13. Hg. Thurn Taxis M. E. 4 é. stp. k. Blumenmädchen. 14. Hg. Thurn Taxis M. E. 3 é. p. m. Tilay. 15. Geist G. ur 4 é. p. k. Elsa. 16. Geist G. ur 3 é. s. k. Gurul.

IV. Világosi díj. Akdvers. 1000 kr. 4000 mt. 1. Gr. Batthyány G. fhdn. 5 é. p. k. Barque 2. Csávossy Gy. hadn. 6 é. p. k. Hajrá (fv.) 3. Csávossy Gy. hadn. 3 é. p. m. Vándor (fv.) 4. Horthy J. száz. 5 é. p. m. Vihar I. 5. Jankovich B. Gy. ur 5 é. p. k. Pannika. 6. Lázár B. fhdn. 6 é. p. m. Radován. 7. Gr. Pejacsevich J. 5 é. s. k. Rejtelem. 8. Purgly L. ur id. s. k. Ella (fv.) 9. Purgly L. ur 5 é. p. k. Babér (fv.) 10. Geist G. ur 6 é. p. k. Kati (fv.) 11. Geist G. ur id. stp. k. Ofelia (fv.)

V. Eladó verseny 1000. kor. 1600 mt. 1. Gr. Pejacsevich A. 3 é. s. m. Erélyes 2400. 2. Br. Pietzger R. fhdn. 3 é. stp. k. Mac Kinley 1000. 3. Rohonczy G. ur 5 é. p. k. Tirianella 2400. 4. Rohonczy L. ur 6 é. p. k. Panni (fv.) 1200. 5. Hoffmann L. száz. 3 é. p. k. Valeria 2000. 6. Geist G. ur 4 é. s. k. Pate gimauve 1600. 7. Geist G. ur 4 é. p. k. Elsa 1600. —

IDŐJÁRÁS.

Légnemés: reggel 7 órakor 759.0 milliméter, délután 2 órakor 757.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12.7, délután 2 órakor C° + 19.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5. délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

A gombamérgezés áldozatai.

— Saját tudóinktól. —

Pankota, október 20.

A milyen áldásos a természet önműködése, mely emberi befolyás nélkül is képes tápot adni, épen olyan káros is sok esetben, a midőn az élvezhető növényekhez hasonló mérges növényeket is termel, melyeknek tévedésből, avagy tudatlanságból történt élvezése sokszor végzetes katasztrófákat idéz elő.

Ilyen eset történt a napokban Pankotán, hol tudatlanságból történt mérgezés

gombák élvezése három ember életét oltotta ki.

Szépán Tódor pankotai lakos — mint levelezőnk írja — elment hazulról pár napra mezei munkára, otthon hagyva áldott állapotban fekvő nejét és Léna, Mária, Szida, Juon és Flóra nevű gyermekeit.

A második nap, hogy Szépán Tódor távol volt a háztól, Léna a szomszéd gyermekleányával, Drágán Máriával kiment a „Jancsi-pusztá”-ra azzal a szándékkal, hogy gombát szednek.

Délre csakugyan egy tányérra való gombával tértek meg, a mit örömmel mutattak Szépán Tódornénak, ki megengedte, hogy elkészítsék a gombákat.

Az evésre elkészített gombából azután mindnyíjan ettek, még Drágán Mária anyját is megkínálták vele.

Másnap azonban Szépán Juon, valamint az anyja Szépán Tódorné és Léna, a gombát szedő leány rosszul lettek. Erős hányási inger vett erőt rajtuk elannyira, hogy orvosi segílyre volt szükség.

De már késő volt. Szépán Juon és Szépán Tódorné még aznap, Léna pedig másnap meghaltak kínos szenvedés között.

A Szépán Lénán megejtett hullavizsgálat megállapította, a már előre sejtett körülményt, hogy a halálozásokat gomba mérgezés idézte elő.

A mérges gombák, melyek a szerencsétlen család három tagját elemésztték: a csiperke gomba fajhoz tartoznak. Ezek a gombák egyszerű megtekintésre alig különböztethetők meg ugyanazon fajhoz tartozó élvezhető gombától. A különbség e kettő között a következő: A mérges gombák hegyes pikkelyesek, s barna hussal bírnak, míg az élvezhető selyem pehelyű kalappal és rózsaszínű világos vörösré változó húsuk.

Hogy a család többi tagjai, kik szintén ettek a gombából és mégis meg menekültek a haláltól, ezt annak köszönhetik, hogy a gombákat, melyek között voltak mérgesek és jók is, nem összefőzték, hanem parázson sütötték és így a kik a mérgesekből — csupa véletlenből — nem ettek, elkerülték a halált.

Eppen ennek az esetnek a példáján okulva Pankotán eltiltották a gombák szedését. Az egész községben nagy megdöbbenést kelt a Szépán-család katasztrófája.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 21. —

Borus. — Esős. — Ködös. — Enyhe.

Apponyiék lapja.

— Valami a kecskeméti emberről. —

Lapunk egyik barátja beszéli el a következő jóízű dolgot. A napokban a vasuton megismerkedtem egy nagy csizmás, nagy bajszu kecskeméti emberrel. A kecskeméti ember teletömte pipáját, gyufát kért tőlem, így kezdődött az ismeretség. A második szavában azt mondta „kutyá világ van, nincs ára a buzának”, harmadik kijelentése pedig nagyon természetesen a politikát érintette. Miután néhány szóval agyonbunkozta az egyházpolitikát, hirtelen elkomolyodott az arca, a szeméből könny csepogott s bár halkan, de elfojthatatlan lázongással fülembé sugta:

— És tetszik tudni mér' csinyájják?

— Azér, mer Wekerle és Szilágyi Ó-Budán kitértek a zsidó hitre.

— Honnan tudja ezt kelmed?

— Olivastam a magyar néppárti lapban, amit ingyen hordanak szét házról-házra.

— Aztán elhiszi kelmed, hogy az a két miniszter megváltoztatta vallását.

— Hogy hiszem-e? — kiáltotta a kecskeméti ember. — Persze, hogy hiszem. Hogyne hinném, mikor megírta az ujság.

— De az ujságot is csak emberfia írja. Az emberfia pedig néha bolondokat csinál.

A kecskeméti ember az ajkát harapdálta mérgében.

— Hiszen megírta az ujság, hogy a Wekerle emberei tagadni fogják, de hiába tagadják.

— Nem szükséges azt tagadni, olyan hihetetlen.

— De kérem, az ujság kiokosított bennünket, mert azt is megírta, ha a hir nem volna igaz, hát Wekerle sajtópörbe fogta volna a szerkesztőt. Így hallgat, mint a csuka, mert érzi bűnös voltát.

Nagyot nyelt, két oldalról megsodorta a bajuszát, aztán felém hajlott s csaknem eltorzult arcczal borzasztó dolgot sugott a fülembé.

— Nem hiszi, — erősködött a kecskeméti ember, — tessék elolvasni a magyar néppárti lapot, az kimerte irni, hogy Wekerle és Szilágyi ott Ó-Budán a sakterrel.

A kecskeméti polgártárs aztán az elámitott ember fanatizmusával kiáltotta:

— Csak merjen hozzám érni az a sakter, levágom a fejét.

... A nemzeti párt ily módon szerez híveket a néppártnak.

HIREK.

Október 21. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Orsolya — Protestáns naptár: Orsolya. — Görög-keleti naptár (október 9.): Jakab. — A nap két 6 óra 12 perczkor, — nyugszik 4 óra 45 perczkor.

Október 22. Hétfő. Róm. kath. naptár: Kordula. — Protestáns naptár: Kordula. — Görög-keleti naptár (október 10.): Eulamp. — A nap két 6 óra 14 perczkor, — nyugszik 4 óra 48 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton; 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Heiység: Polgári iskola. Földszint.

Október 24. A vendéglősök és kávéosok egyesületének rendkívüli közgyűlése, délután 3 órakor (Három király.)

Október 27. Az aradi verseny-egyesület fényes táncvigalma (Fehér kereszt.)

Október 27. és 28. Aradi őszi löversenyek.

Október 28. A korcsolyázó-egyesület közgyűlése, délelőtt 10 órakor (Kasszinó.)

— Az „Aradi Nyomdatársaság” feltelt értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a vasárnapi munkaszünetből kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (Kiss Ernő-utca 4. szám.)

— Személyi hírek. Goldis János, gör. kel. román püspökihelynök tegnap Nagyváradról Aradra érkezett. — Hoványi Géza, a nagyvárad takarékpénztár vezérigazgatója, az ottani szünügyi bizottság elnöke, Aradon időzik.

— A hivatalos lapból. A király Léva y Istvánt, a beszercebányai főgymnasium helyettes igazgatóját, ezen tanintézet rendes igazgatójává kinevezte.

— A villamvilágítás megvalósul. Ismeretes, hogy a belügyminiszter az Arad város által a villamos világítás ügyében felterjesztett szerződési tervezeten számos módosítást kíván tenni. A vállalkozó Ganz J. és társa cég tegnap értesítette Arad város tanácsát, hogy ő hajlandó — amennyire csak tőle telik — a miniszter által kívánt módosításoknak eleget tenni, s kéri az ügyben a tárgyalások megkezdését. A tanács utasította Varjassy Lajos tanácsnokot, hogy hívja egybe a szakbizottságot, melynek ülésére hívja meg a cég képviselőjét is.

— Az aradi közbághíd a maga mintaszertü berendezésével messze körök figyelmét keltette fel. A vágóhid megtekintésére tegnap is érkeztek vendégek és pedig Erdélyországból. Így Aradra érkezett Brennerberg Ferencz, Brassó város polgármestere, Jakobi Károly, annak tanácsosa, Konrád Károly ottani főszámvevő, Kertsch Keresztély főmérnök és Stóof Tamás állatorvos. Az érkezettek Virágh Lajos, aradi főmérnök fogadta, majd vezette őket a díszes

közbárányhoz, melyet Barkó Ferencz igazgató kalauzálása mellett apróra megtekintettek. Mi sem természetesebb, hogy a vendégek tetszését az épület modern és czélszerű berendezése nagyon megnyerte, s arról a legőszintébb elismerés hangján nyilatkoztak. A brassóiak megtekintették még a vértanuszobrot, s az ereklyemuzeumot, s csak ma reggel utaztak vissza Brassóba.

— **Az utca-jelző táblák.** Arad város törvényhatósága nemrégiben, körülbelül tizenöt utcának adott új nevet. Ezen utcákba szükségességeknek mutatkoztak a jelző-táblák, melyek erős, préselt ércből valók. Az utcajelző táblák ára két forint, míg a házszámjelzőké darabonként 40 kr. Ilyen táblák szükségességek a József főherceg-úton, a Schweidel József utcában, az Aulich Lajos-, a Lahner György-, a Lázár Vilmos-, a Pöltenberg Ernő-, a Leiningen Károly- és Knezió Károly utcában, azonkívül a Jókai-téren. Ez utcajelző és terek, illetve utakra huszonegy utca-jelző és 140 házszám jelző-tábla szükséges, melyek beszerzési ára 602 frtot tesz ki. A tanács tegnapi ülésén ezek elkészítését rendelte el.

— **Az első hó már Aradmegyében** jelentkezett. Mint nagy-halmágyi levelezőnk írja, a községet környező magasabb hegycsúcsok hóval fedve k, melyek messze vidékre elfehértenek. Az időjárás az egész lefolyt héten esős, hideg volt.

— **A katonaság köréből.** Schieberl József hadmérnök I. oszt. százados az aradi hadmérnökkari igazgatóságnál, mint rokant és minden szolgálatra alkalmatlan nyugdíjaztatott.

— **A fegyverraktár átvétele.** Az aradi honvédelmi lakotanya udvarán a város egy fegyverraktárt létesített, melynek építkezéseit most fejezték be teljesen. A tanács erről hivatalos átiratban értesíti a szegedi kerületi parancsnokságot, s felhívja azt, hogy az átvételnél képviseltesse magát.

— **Polgári iskolai tanárok mozgalma.** A tordai polgári iskolai tanárok mozgalmát indítottak helyzetük javítására nézve. Főleg a segédtanári intézményt, a rangsor beosztását s az ötödéves pótlék után fizetendő 50 százalékos szolgálati díjat találják sérelmesnek. Az országos mozgalomban való részvételre felhívták az aradi polgári iskolai tanári kart is.

— **A sztrájkolók javára.** Mikor a budapesti asztaloslegények szociális eszméktől duzzadó kebellet sztrájkolni kezdtek, akkor az aradi szak- és elvtársak valami szigorúan zártkörű szűreti ünnepélyt rendeztek a „Magyar Koronában“, melyen a sztrájkolók felszólítására gyűjtést kezdtek meg. Ehhez azonban hatósági engedélyük nem volt, s így a központi sztrájkbizottság gyűjtőívének felügyelőjét, ifj. Kintz József Pétert lecsípték, három más társával együtt, kiket szinte megöregítünk a halás utókor számára. Ezek az elvtársak pedig: Müller István, Muzsila János, és Dócsa Imre, kiket egyenként és külön-külön hat nappal elzárást ítélt a kihágási bíróság. Ez a kis világtól való elvonultság bizony alig éri meg nekik azt az ötven forintot, amit összegyűjtöttek a — budapestiek javára.

— **Tartalékos tisztek bemutatója.** A tartalékos tisztek idei főszemléje november hó 4-ike helyett, miután az nap vasárnapra esik, hétfőn, november hó 5-én tartatik meg. Az aradi várban a mondott napon reggel 9 órakor kezdődik a szemle, melyet Veszi őrnagy, hadkiegészítő parancsnok tart.

— **Telekkönyv Nagy-Halmágyon.** A nagy-halmágyiaknak végre meg lesz a régi óhajtuk: kapnak telekkönyvet. A törvény által nyert fölha almazás alapján az igazságügyminiszter ugyanis ez idén tizenkét járásbíróságot ruházott föl telekkönyvi hatósággal, úgy, hogy ez idő szerint már csak hetvenegyre megy a törvényszéki székhelyeken kívül levő já-

rásbíróságok száma, amelyek eddig még nincsenek tkvi hatáskörrel fölruházva. Az igazságügyminiszter jelenleg tárgyalásokat folytat az iránt, hogy a legközelebbi időkben, esetleg a jövő év folyamán az apatini, bácsalmási, berettyó-ujfalui, bozovizsi, osáki-gorbói, élesdi, hevesi, mócsi, nagy-halmágyi, örkömezői, sárbogárdi, szászabányai, szerdahelyi, tiszafüredi és znió-váraljai járásbíróságok is fölruháztassanak telekkönyvi hatósággal.

— **A szőlő-oltványtelep részvénytársulat** ajánlatot tett a városnak, hogy egy védgátat építtet, mely a Maros felső részétől az élővízcsatornáig terjed. Erre neki a közgyűlés az engedélyt megadta, s most a tanács adta ki az ügyet a tervek elkészítése végett a bizottságnak. Az ide vonatkozó tárgyalások f. hó 25-én lesznek.

— **Farkasok Aradmegyében.** Nagy-halmágyi levelezőnk írja: A napokban a hegyeken esett hó lekergette a község alá farkasokat, élelmet keresni. A szomszédos Kis-Halmágy községbe egy egész csapat ordastörtebe, a mely a juhnyáj s a sertések közt meglehetősen károkat okozott. Különböző környéken a farkasok garázdálkodása a nyáron is napirenden volt; az ordások azonban egész mostanig nem vetemedtek oly vakmerőségre, hogy a községbe is betörjenek. Említik, hogy a közelmúlt napokban egy hatalmas medvét is láttak a közeli erdőségben, hova az bizonyára a határos erdélyi havasokból tévedt oda.

— **A figyelmes miniszter.** Bőséges utasítások kapcsán körrendeletileg hívja fel a földmívelési miniszter a gazdálkodók figyelmét, hogy minél nagyobb gondot fordítsanak a baromfitenyésztésre, mert dacára, hogy még nem áll ezen élelmiszerek a világgiazi árakkal helyes arányban, mégis a múlt évben 10 millió forintot jövedelmezett a baromfi és tojás export.

— **A feltöltött vágóhid.** Az aradi közbárány igazgatója bejelentette a tanácsnak, hogy az épület udvarán nagymérvű süppedések mutatkoznak, s ezek feltöltésére száz kocsi homokot kér. A tanács a főkapitányt bizta meg, hogy ez ügyben a körülményekhez képest intézkedjék.

— **A lovassági gyakorlótér.** A megyei lovassági lakotanya felépítése alkalmából az ezredparancsnokság kérelmet intézett Arad városához egy alkalmas gyakorlótér átengedése végett. A város ekkor átengedett egy bizonyos bérösszeg fejében egy mezőséget a megyének. Most Gaudernak József ezredes felkéri a várost, hogy a gyakorlótéren szükséges munkálatokat teljesítse. A város — mivel a területet a megye bírja bérbe — hasonló értelemben áttette a felszólítást az alispánhoz.

— **Utóállítás a várban.** Az aradi várban tegnap délelőtt a katonai és polgári állandó bizottság előtt utóállítás volt. Előállítottak 8 embert kereset képesség tekintetéből, kiket mind keresetképteleneknek nyilvánítottak.

— **A megcsalt férj igazságot tesz.** Mocsika György nagy-halmágyi lakos — írja levelezőnk — kocsis volt a nagy-halmágyi uradalom főerdészénél Vácán, míg felesége N.-Halmágyon napszámból éldegélt. Nezet vette azonban a férj, hogy a feleségére szemet vetett Dereu Gavrilla leászai lakos. Midőn a bizalmas viszony közöttök már annyira kifejlődött, hogy az egész falu beszélt róluk, a férj feltékenysége annyira ment, hogy jó szolgálata helyét oda hagyva, haza jött, s az asszonynak szemrehányásokat tett hűtlensége miatt. Roxa korcs. májában pálinkába igyekezett fojtani bűjait s egy kissé mélyebben talált belenézni az üvegbe. Ekkor lépett be a korcsmába feleségének elcsábítója, mire Mocsika György, a megcsalt férj kérdőre vonta Dereu Gavrillát családi

boldogságának feldulása miatt. Ennek heves szóváltás lett a következtése. A megcsalt férj elkeseredésében kést rántva elő, azt haragossa Dereu Gavrilla h a s á b a szurta, a ki éles sikoltással összerogyott, s dacára a gyors orvosai segélynek, még ma is élet-halál között lebeg, mert a szurás nemesebb részeket is megsértett. Mocsika Györgyét, a ki különben békés természetű és jó magaviseletű ember volt, a csendőrség elfogta, s vasra verve szolgáltatta át a kir. járásbíróságnak.

— **Uj telepes község.** A Bethlen gróf volt földmívelési miniszter által inaugurált telepítési politika Krassó-Szörény vármegyében továbbra is tenmarad. Ez idő szerint, mint nekünk írják, Bálinos és Valea-Lunga között fekvő telepes község felállításán fáradoznak. Az ottani 8000 hold erdőterületet még az idén kiirtják s az új telepítés valószínűleg már a jövő tavasszal megtörténik.

— **Életveszélyes játszószin.** A kasza-utcai kiseddóvoda udvarán van egy félszer, helyesebben szin, mely fölöttébb rozoga, sőt a tanácshoz beadott jelentés szerint életveszélyes is az alatta játszó gyermekekre. A szin kijavítása is lehetetlen, épen ezért a tanács annak lebontását rendelte el. Mivel pedig Millig József iskolafelügyelő véleményezése szerint egy szinre a gyermekeknek szüksége van, egy új szin építését fogják a régi lebontása után elrendelni.

— **Régi hiányt igyekezik pótolni Arad város tanácsa** a nyilvános pissoire-ok felállításával, mely tegnap került először szóba. Igy tervbe vették, hogy pissoire-okat állítsanak fel a Gabona-téren, Szabadság-téren, Hál-téren, a Thököly-téren, a bérkősi állomás közelében, az Attila-téren, a Kossuth-utca végén, a Ferencz-téren, a Baross-park felső és alsó végén, azonkívül a Salacz-park szélén. A tanács a gazdasági szék e javaslatát partolja, s most kiadta azt a mérnöki hivatalnak, hogy készítse el a költségvetést.

— **A ménési rablás ügyében** még semmi bizonyosat sem tud a csendőrség. A tegnapi nap folyamán Enyeter Ferencz aradi csendőrszázados egy polgári rendőrt kért a rendőrségtől, s azzal egy az esti vonattal érkezett gyanus külsejű alakot figyelgetett meg. Valószínű, hogy ez a tény fordulatot jelez a titokzatos ügyben.

— **Két ebmarás.** Tegnap két ebmarás is fordult elő Aradon. Nagy Alajos vasuti örkét éves kis fiát Istvánt egy kutya a jobb kezén megmarta. A gyermeket felszállítják a Pasteur-intézetbe. Krems György 26 éves iparos segédet pedig a bal lábán marta meg egy eb. Mindkét kutyát állatorvosi megfigyelés alá helyezték.

— **Megrabolt özvegy asszony.** Levelezőnk írja: E hét elején ismeretlen tettesek betörték özv. Pólis Anna kerek lakosnőhöz és míg az idős asszony a belső szobában aludt az első szoba ablakán betört tolvajok mintegy 70 frt értékű ruhaneműt és ezüstöt loptak el.

— **A régi jó vér.** Az aradi iparosszállóban tért nyugalomra Gábris János harisnyakötő segéd, ki arra ébredt, hogy pénze, órája eltűnt. Nem gyanusított senkit, de a rendőrség azért befogta Lipták György, ismert jövérti tolvajt, ki néha-néha mézárólegény is. Ennek zsebében találtak egy Gábris tulajdonát képező iratot, mi megerősíti a rendőrség gyanúját. A tolvaj a megbánás pillanatáig ül a város ház egyik helyiségében, szomorú egyedül.

— **Levélbélyegeket** küldtek a szegény tanulók számára: Szöllőssy Károly 8978, Wéber József 5874, Köpf Margit 1280, Eckhart Ferencz 5552, Mészáros László 3754, Kapa-utcai leányiskola 2500, templom-utcai elemi iskola V—VI. osztály 140, Babesku Viktor 278, Schiffer Miklós 1500, Zikó Lajos 400, Grünberger Sándor 100, Hasszinger Ferencz 200, összesen 29,998. Csik János, egyesületi gazda.

— Nagy Lajos sörresornakában ma ismét a régi fajta, kitűnő minőségű schwehái sört fogják kimérni.

— **Hogy mit is vegyünk karácsonyi ajándéknak?** Nem volna nehéz megválasztani, ha rendes időben reá gondolnánk. Többnyire azonban az utolsó napokra halasztják a megrendeléseket, amikor már mindenütt sok a dolog, és ebből következik az aggodalom, vajjon meglesz-e a megrendelt ajándék? Időjekorán kell tehát a beszerzésre gondolni. — Mint igen czélszerű karácsonyi

ajándékot ajánlhatjuk a fénykép után készülő életnagyságu képeket. Örökös emlék (elhunytakra is). Ilyeneket (fénykép után) készít az 1879. óta Bécsben II., Praterstrasse 61. főnálló, többször kitüntetett Siegfried Bodascher-féle műintézet. Bővebb felvilágosítást a mai számban megjelent hirdetés ad.

Szolid elvű üzlet-ajánlás!!!

Hoffmann Antal

Aradon, Andrásy tér 14. szám alatt.

A „vörös kereszt” Hermann-palota.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, miszerint bel- és külföldi bevásárlásom alkalmával, tömeges áruvételeimmel azon előnyt nyertem el, hogy nagy áruválasztékban, valamint ennek olcsóságaival a fővárosi jelentékeny üzemekkel is versenyezem.

Szíves megtekintésül áruraktáromban a n. é. közönség rendelkezésére mindenkor előzékeny szolgálat adatik.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Hölgyek figyelmébe!

A legjobb munkaerőkkel bíró műhelyem révén azon kellemes helyzetben vagyok, hogy kitűnő szabásu elegáns és izléses toilleket és felöltőket, francia és angol modorban jutányos és szabott árak mellett fölválalhatok.

Kiváló tisztelettel:

HOFFMANN ANTAL,

női divat különlegessége, confectio, vászon, kész fehérnemű és ara-kelengyék áruaktára.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A Kőlcsey-egyesület ma, vasárnap délelőtt 10 órakor a városházán rendezendő közgyűlést tart, a melyre ismételtén felhívjuk a tagok figyelmét.

(*) Az aradi philharmonia egyesület ma, vasárnap délelőtt 11 órakor, a kir. főgymnasium igazgatóság irodájában (Lyozeum I. emelet) válassza a választmányi ülést tart, melyre a választmányi tag urak ez uton hivatalnak meg.

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Október 21. (Vasárnap) Délután: Allatszeli d. bohózat. Este: Strikke, népszinmű.

Október 22. (Hétfő) Tündérjűk, vígjáték.

Október 23. (Kedd) Charlie néne, bohózat.

Október 24. (Szerda) Tiszt urak a szárdában, operetta.

Október 25. (Csütörtök) Lear király, tragoedia.

Október 26. (Péntek) Otthon, színmű.

Október 27. (Szombat) Tévedés, opera.

Október 28. (Vasárnap) Délután: Felhő Klári, népszinmű; este: Kisalamuszi, operetta. (Előszór.)

* Érdekes változások a színtársulatban.

Megirtuk tegnap, hogy Fenyvesi Emil, az aradi színtársulat e kiválóan intelligens, derék tagját, a nemzeti színház ideiglenes vezetősége a jövő évi január hó elsejétől kezdve szerződtette a nemzeti színházhoz. Ő is tehát az aradi színpadról emelkedik fel az ország legelső színpadjára, mint Császár Imre, Somló Sándor, Hegyesi Mari, Zichy Gyula, Török Irma. Fenyvesi szerződtetését, mint jó forrásból értesülünk, követni fogja Molnár László, az Aradon szintén jól ismert hősszínész szerződtetése, ki a múlt szezonn végén kiváló sikerrel vendégszerepelt a nemzeti színházban. Fenyvesi távozása az aradi színpadon igen érezhető lesz s nem is tudjuk, hamarosan fog-e találni a direktorium olyan erőt, mely őt némiképp helyettesíteni tudja. Elég utalnunk a „Dolovai nábob” Tarján Gidájára, melyet nála kitűnőbben a vidéken senki el nem játszik. Mint halljuk, Leszkay Fenyvesi helyébe Balla Kálmánt, a szegedi színtársulat e kiváló, fiatal tagját szeretné szerződtetni, kit a multkoriban sűrűn emlegettek a lapok egy katonatiszttel vívott párbaja miatt, melyben súlyosan megsebesült. Igazgatónk Ballával már megindította a szerződtetés iránti tárgya-

lást s átküldötte Szegedre Ballassa Jenőt, hogy vele értekezzen. Lesz ezenkívül társulatunk körében más változás is. Lubrinca Julia, a széptehetségű anyaszínésznő, mint biztos forrásból értesülünk, virágvasárnapján megvált a társulattól s Debreczenbe, Tiszai Dezsőhöz szerződik. Az ő helyére ugyanis Debreczenből egy kedves, régi ismerősünk jön vissza: Bácsné-Maár-Julia, ki nek szerződtetését bizonyára örömmel hallja az aradi közönség. Bácsné egyike azon kevés színésznőknek, ki a színházbajáró publikum teljes méltánylását, szeretetét vivta ki s ezt mindvégig megtartotta, míg Aradon tartózkodott. Az ő tehetsége Lubrinca Julia szerepkörének betöltésére kiválóan alkalmas s ámbar Lubrinca Juliával mindenkor megváltunk elégedve, mégis, azt hisszük, az aradi közönség szívesen veszi ezt az előnyös cserét. Bácsnéval természetesen vissza jön a férje, Bács Károly is, a ki jobbára mint rendező fogja értékesíteni tehetségét és nagy tapasztalatát virágvasárnapjától kezdve. Az új szerződtetésekről egyelőre ennyit. Megemlítjük végül, hogy a társulat jelenlegi ifju naivája, Novák Irén, már aláírta Leszkaihoz a jövő évre szóló szerződést s így szó sincs arról a keringő hírekről, melyeket egyes lapok meg is irtak, hogy Tárnoky Giza visszajönne és Novák Irén kilépne az aradi társulattól.

* Még egy új tag. Mint a „N-d.” írja, Leszkay Andor az aradi színtársulathoz szerződtette virágvasárnapjától Tóvölgyi Margitot, Krecsányi színtársulatának széptehetségű drámai színésznőjét.

* Leszkay terveiről a „Magyarország” a következő malicziózus sorokat írja: Leszkay, aradi színiigazgató, hogy Brutusz arvaival éljünk, nagyokra tör: operákat akar Aradon előadni. E törekvést azzal kezdte, hogy nem zeneművet, hanem memorandumot szerzett s azt a budapesti opera vezetőségéhez adressálta. Ingyenes kezdőket, díszleteket s azonkívül a kormánytól 5000 frt szubvenziót kér, hogy havonként négy operával boldogíthassa az aradiakat. Még élénk emlékezetünkben van az az időszak, mikor egyes vidéki színiigazgatók (Mádoky, Bogó, Ressler) nyakra-főre adtak Aradon és egyebütt operákat memorandumok, ingyenes tagok és selejtes díszletek nélkül. Dehát, az idők változnak!

* Lear király, Shakespeare nagy tragoediája, csütörtökön kerül színre az aradi színházban, a czimszerepben Gál Gyulával, ki azt Nagyváradon óriási tetszés mellett alakította. Mint halljuk, az idén több Shakespeare és Molier-darabot vesz fel a műsorba az igazgatóság.

TÁVIRATOK.

A képviselőház munka beosztása.

Budapest, október 20. (Saját tud. táv.) A képviselőház legközelebbi ülését november 5-ikén tartja. Ha eddig elkészül a jövő évi költségvetésről szóló jelentés, ugy ez fog először tárgyalás alá vétetni, de ha nem készül el, akkor a közigazgatási bíróságokról szóló javaslat fog először tárgyalatni.

Kossuth Ferencz hazaérkezése.

Budapest, október 20. (Saj. tud. táv.) Kossuth Ferencz a jövő vasárnap érkezik meg a fővárosba. Fogadására nagyon készülnek s a rákospalotai asszonyok 30-an fehér ruhában várják, s a falu legényei banderiumot szerveznek, úgy kísérik a legnagyobb magyar első szülött fiát lakására.

A képviselőházi üzenetek.

Budapest, október 20. (Saj. tud. táv.) A főrendiház egyesült, hármas bizottsága november 2-ikén tárgyalja a képviselőházi üzeneteket a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidó reczepezióról.

Károlyi grófok esküvője.

Budapest, okt. 20. (Saj. tud. táv.) Óriási előkelő közönség jelenlétében tartotta ma az egyetemi templomban esküvőjét Károlyi Gyula gróf, — Károlyi Tibor gróf fia, — Károlyi Melinda grófnővel, Károlyi Pista gróf leányával. A templom már reggel 8 órakor zsufolva volt válogatott közönséggel. A násznép 10-kor vonult be, mialatt az orgona Lohengrin nászindulóját játszotta. A násznép csupa ragyogó magyar díszben volt: köztük az összes Károlyiakon kívül Tisza Kálmán, Csekonics gróf, Odescalchi herceg, Szapáry és Andrásy grófok, Podmanitzky báró, Zichy grófok, s általában a főrendi világ majdnem összes Budapesti időző tagjai. Az esketést, mely alatt nagyszerű férfi kar énekelt a choruson, a Károlyiak nagyállói papja tartotta, ugyanaz aki Károlyi István gróft eskette. Esküvő után a násznép a Tanháuser induló hangjai mellett vonult ki. Az utcán ezrekre menő néptömeg nézte a főrangúak ragyogó menetét.

Lemondott alispán.

Miskolcz, okt. 20. (Saj. tud. távirata.) Borsód megye mai közgyűlése elfogadta Melczér alispán lemondását, utódja valószínűleg Léway József lesz.

Egy takarékpénztárnok felmentése.

Szarvas, október 20. (Saj. tud. táv.) Városunkban feltűnést keltett Mikolai, takarékpénztárnoknak állásától való hirtelen felmentése. Sikkasztásról beszélnek, ezt azonban az igazgatóság tagadja s azt állítja, hogy a pénztárnokot zilált anyagi okok miatt mentették fel.

Szociális bizottsági ülés.

Gyula, október 20. (Saj. tud. távirata.) A megye sociális bizottsága ma ülésezett, melyen tárgyalták Bartóky főjegyző, előadó tervezetét. Nagy feltűnést keltett Beliczay István volt főispán azon kijelentése, hogy az adminisztratív igazságszolgáltatás az oka a socializmusnak. Ha egy parasztleány vetélytársát leszurja, évekig tartó fegyházba kerül; ellenben egy uri párbajozó azért hónapokra menő büntetést kap. Míg a társadalom uzsorának mondja a harmados művelés szolgálmányait, az állam a harmadosokra ötdrészekre adót ró. A megállapodások a közgyűlés elé terjesztetnek.

Bánya-robbanás.

Anina, október 20. (Saj. tud. táv.) Borzalmas bányarobbanás történt ma reggel négy órakor az aninai rónaaknában. Az aknából tizenöt halottat és husz súlyosan megsebesült embert szállítottak fel s a mentőmunkát még mindig folytatják.

Hajótörés.

Triest, október 20. (Saj. tud. táv.) Naxa magyar gőzös, mely Új-Orleansból Lisszabonba volt lisztet szállítandó, Florida partjain hajótörést szenvedett s hajórakományával együtt elsüllyedt. A legénységet megmentették.

Rablógyilkosság.

Turin, október, 20. (Saját tud. táv.) Vilarios faluban Gogoti gróf palotájába felfegyverkezett rablók betörték és megölték a grófnét és két szolgáját s elraboltak 200 ezer frt értékű ékszert és pénzt.

A csár állapota.

Velence, október 20. (Saj. tud. táv.)
Mint hogy a csár állapotáról reggel komoly hírek érkeztek, Konstantin nagyherceg és neje elutaztak Oroszországba.

Pétervár, október 20. (Saj. tud. táv.)
Livádiából érkezett magántáviratok szerint Sándor csár tegnap több órán keresztül eszméletlenül állapotban volt s ezt annak tulajdonítják, hogy a vizelet vérrrel keveredett. Arról, hogy vajon a beteg, eszméletének visszatérése után jobban érezte-e magát, nincs hír.

Gurkó állapota.

Varsó, okt. 20. (Saj. tud. távirata.)
Gurkó tábornok állapota nagyon rosszra fordult.

Fellázadt koreaiak.

Yokohama, október 20. (Saj. tud. táv.)
Több száz koreai Tschol-la-da tartományban fellázadt a japánok ellen. A lázadók ellen koreai és japán csapatokat küldtek. Egyébiránt a japán hadsereg 40,000 emberből áll, mely 35 szállító gőzösen elindult Hiroshimából.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —
Budapest, október 20.

Gabonaüzlet: Buzát ma igen gyengén kínáltak, a vételkedv ennek ellenében igen jó volt, s az irányzat szilárd maradt. Alig kelt el pár ezer métermázsa jól tartott napi áron.

A mai eladásokról nem adatott ki hivatalos jelentés.

Határ időzlet: Amerikából ma is szilárdabb árfolyamokat jelentettek, már a mi tőzsdénk is szilárdan indult, tekintettel a jó vételkedvre úgy zárult is. Tengeri változatlanul indult, később az élénkebb üzletmenetre 1-2 krral megszilárdult.

Külföld: New-York: buzára 1/8-1/8, tengerire 1/4-1/8 szilárdabb, Chicago: buzára 1/8, tengerire 1/8-1/8 szilárdabb, Páris és London szilárd, Liverpool caendes.

Értéktőzsde: Ma gyenge vásárlási kedv mellett lanyhán indult, míg később külföldi magasabb jegyzésekre különösen nemzetközi papírok szilárdabbak lettek.

Uj szer a fillokszera ellen. Hirt Antal aradi lakos a szőlőtőkék megvédésére, fillokszera, peronospora stb. betegségek ellen egy új szer, ugynevezett compositio-port talált fel. Használata igen egyszerű, ősszel a betakarásnál vagy tavaszszal a kitakarásnál a tőkék, melyen a betegség nyoma még nem látezik, annyira kiásatnak, hogy gyökerei egész szabadon álljanak, azután a gyökerek ezen porral behintve, ismét betakarattanak. A beteg tőkék ellenben egészen kiásatnak, gyökere egy vederben elkészített folyékony agyagba mártatnak, de csak addig, a meddig a töke a földre jön, azután pedig a compositio porral az agyag-réteg erősen behintetik, a mennyi erre a beagyagolt gyökérre reá ragad, és ismét kellő vigyázattal beültetetik. Métermázsa e pornak 20 frt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi okt. hó 19-én. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 40.—40.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 40.—40.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 41.5—42 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilogr. súlyban) 42.5—43. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kgr. terjedő súlyban) 46.—47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 40.—41.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kgrig terjedő súlyban) 46.—47 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli súlyban) 41.5—42. krig. Közép (páronkint 220--260 kgr. súlyban) 41.5—42 krig. — Könnyű (páronkint 220 kgrig ter-

jedő súlyban) 41.5—42. krig. Sertésletés szám 1894. okt. hó 17-én volt készlet 172,781 darab. 1894. október hó 18-án felhajtott: 1415 drb. 1894. október 18-án kiszállított 5185 drb. 1894. okt. 19-én maradt készletben 168,961 drb. — A hizott sertésüzletirányzata: Lanyha.

Szeszüzlet.

— Október 20. —

Jobb kereslet folytán ezen cikknek ára és irányzata a múlt héten megszilárdult.

Mai jegyzéseink: Keszaru nagyban nyers szesz 52.50, klesinyben 63.— hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, október 20. d. u. 5 óra.

F		J		Irányzat	100 kg. ár
					frttól frtig
Buza	bánsági uj				6.40 6.65
Buza	tiszavidéki				6.45 6.70
Buza	pestvidéki				6.40 6.65
Buza	fejérmegyei				6.40 6.65
Buza	bácskai				6.50 6.75
Roze	uj, I-ső rendű				5.35 5.50
Roze	uj, II-od rendű				5.30 5.35
Arpa	takarmány				5.80 6.15
Arpa	égetni való				6.40 7.1
Arpa	sőrfőzdei				7.25 8.50
Zab					5.85 6.20
Tengeri	bánsági				6.30 6.40
Tengeri	másnomi				—
Káposzta-repoze	bánsági				9.40 9.75
Köles					—
Hatalmidoze	Buza	szept.-okt.			6.37 6.39
	Buza	márcz.-ápr.			6.79 6.81
	Buza	máj.-jun.			—
	Roze	szept.-okt.			5.38 5.38
	Tengeri	jul.-aug.			—
	Tengeri	aug.-szept.			—
	Tengeri	októberre			6.50 6.55
	Zab	márcz.-ápr.			6.09 6.11
	Zab	szept.-okt.			5.85 5.87
	Káposzta-repoze	aug.-szept. 1894.			—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. október 20.

Magyar aranyjárdék 4%	121.80
Magyar koronajárdék 4%	98.50
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	101.50
Magyar keleti vasút 1876.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	96.25
Magyar italmegváltási kötvény	190.25
Horvát-szl von földtehermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyereség-sorsjegy kölesön	159.50
Tiszszabályozási és szegedi kölesön	143.50
Osztrák papírjárdék	99.—

Aradvárosi

Évadbérlet
23. szám.

színház.

Havibérlet
3. szám.

Vasárnap, 1894. október 21-én

Délután 3 1/2 órakor, félárakkal:

Az állatszeliidítő.

Énekes bohózat 8 felvonásban. Írták: Ducourt és Georges Bartal. Fordította: Fáy J. Béla.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

ASTRIKE.

100 arannyal jutalmazott eredeti népszimnő dalokkal, 8 szakaszban. Írták: Szigligeti Ede és Balázs Sándor. Zenéjét szerzette: Nikolicz S.

Kezdeté 7 órakor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. A. (Nagy-Halmagy.) Köszönjük. Ajánlatára azonban nem reflektálhatunk, mivel ott már van levelezőnk, kitől a mai lapban is talál több érdekes küldeményt.

M. L. (Arad.) Az ilyen cikkek megírását nem bizuk külmunkatársaink tollára. Különben is felesleges az ön kirohanása. Mint mi biztos forrásból értesülünk, mádi Kovács György altábornagyot már a novembri, esetleg a májusi előléptetések alkalmával tábornagygyá fogja a király

kinevezni s ugyanakkor kiváló katonai szolgálatai elismerésül egy magasabb rendjelet is kap.

O. H. k. a (Arad.) Igaza van. Ilyen esetben nincs helye az udvariasságnak. Mi tehát szaván fogjuk: félretesszük az udvariasságot s kijelentjük egész őszintén, hogy verse nagyon, de nagyon gyenge.

B. G. (Arad.) Alkalmilag, ha less sok helyünk,

KIS LOTTO.

Bécsi:

16, 55, 12, 74, 47.

Temesvári:

84, 21, 61, 63, 52.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

TELEFON 14. 795 6-20

Ajánlom az eddig kályhafűtésre legjobbnak bizonyult

LUPÉNYI KŐSZÉNT

bérmertve Aradon bárhova szállítva ólmozott szakkban

ZRINYI-UTCZA 4 SZÁMU

raktárból az alanti osztályzással:

- I-ső rendű SALON (drb) szenet 100 kgként frt 1-50
- I-ső " KOCZKA kő , 100 , 1-45
- I-ső " KOVÁCS , , 100 , 1-50

Nagybani vételnél kedvezményes árajánlattal szolgál kiváló tisztelttel

DRATSAY LAJOS.

Rendelés felvételi iroda: Forray-utca sarkán.

Med. Univ.

822

Dr. BUND ÁRPÁD,

egyet. orvostudor, szülész, nőgyógyász.
Lakik Andrásytér 1. szám, földszint.

RENDEL: Délelőtt 9—11 óráig.
Délután 2—4 óráig.

Nő-betegeknek délután 4 órától 5 óráig.
Szegényeknek ingyen reggel 7—8 óráig.

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottab és legkényelmesebben berendezett

fényképezési műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe műtermében legújabbban készülő Saison fényképeit, felelősség mellett minden nagyságu Portrait vitittől egész életnagyságig Albumin vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő Platin papírosra

Párisi művészek által készülő olaj és Chromo-festményeit.

Ujabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképezéshez tartozó munkák elvállalását. Szobák, festmények és tájak fényképezését stb.

Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más úzlettel össze nem téveszteni. Miért is kérem a ozimet figyelembe venni.

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Kilényi C. és Társa

Arad, Andrassy-tér 20. (Arena épület.)
A „kék golyó“-hoz.

A közeledő saison változás beálltával bátorodunk a nagybecsült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy nál dívat kézmű, rövidáru norinbergi és fehérnemű oszikekből álló raktárunkat az

Őszi és téli idényre

mindennemű újdonságokkal dusan felszereltük, u. m.: legjobb minőségű mosásban szintartó parchetek, casánok és flanellek, téli szövetek, Jäger alsó ruházat, harisnyák, keztyűk, sapkák, karmantyuk, posztó és berliner kendők.

Nemkülönbön legjobb gyártmányú vászon, chiffon, csavasz, csinvat és asztal-neműekben, mely oszikek úgy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmúlnak.

Midőn az eddig irányunkban tanusított becses pártfogást megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, szolid és pontos kiszolgálást biztositunk: Becces pártfogásért esd

812.

teljes tisztelettel

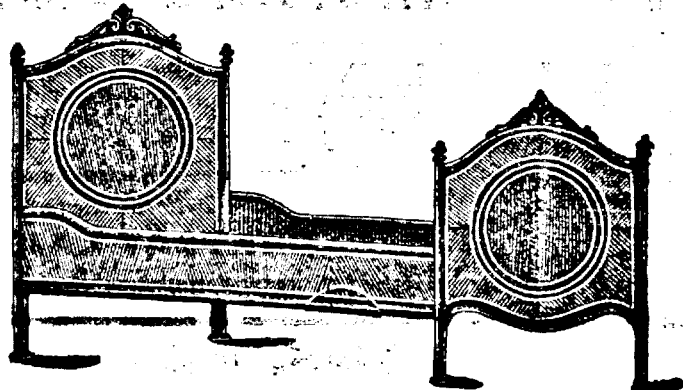
Kilényi C. és Társa.

Utazó és kézi bőröndök.

Női és férfi sapkák, gyermekruhák, Szőnyegek és paplanok.

Gyapjú és pamut keztyűk és harisnyák.

Vasbutorgyár Aradon, hal-tér 4. sz.

A midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogásáért köszönetet mondok, melyben új iparágamat részesítette, vagyok oly bátor az őszi és téli idényre gyártmányaimat legjobban ajánlani, és pedig: **vaságyak, asztalok, gyermekágyak, fatartók, mozdószekrények, gyermekkocsik, ágybetétek,** a legdíszesebb kivitelben.

Kályha ellenzőim

izléses kivitelben minden versenyt felülmúlják és ár tekintetében is a legolcsóbbak, miért is kérem a n. é. közönség szives pártfogását, Vasbutor javítások, újjáfényezése és festése elfogadtatik.

804.

Teljes tisztelettel

FLEISCHER ADOLF,

Arad, hal-tér 4-ik sz.

Atzél sodrony-ágybetétek

minden mértékre készülnek.

35%-al olcsóbban mint ezelőtt.

Fő-út 2. sz. a városházzal szemben

lévő fiók-üzletemben, helyiség felhagyása miatt, a következő cikkek

!35%-al olcsóbban!

árusítom mint ezelőtt:

Paplanok! Matraczok! Szalmazsákok! levarott és üresek. Párnák tollal! Keil párnák! Parquett vászon! Viaszkos vászon! Pokróczok! Erdélyi és Steieri! Ponyvák! vízmentes és vitorla, tűzmentes háztető-lemez! Kötél-árúk! Kárpitos-kellékek!

Munkások részére kék-öltönyök,

767. 6-10.

fehér és színes ingek.

REICH B. KÁROLY.

Fő-út 2. sz. a városházzal szemben ARADON.

A vidéki iskolás-gyermekek szüleinek figyelmébe.

35%-al olcsóbban mint ezelőtt.

A vidéki iskolás-gyermekek szüleinek figyelmébe.

13136/894. k. h.

3-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium a f. évi 78486. sz. a. kelt. körendeletével a kolera járvány meggátolásának érdekében a Máramaros vármegyéből esetleg érkező utasoknak orvosi megfigyelés alá vételét rendelvén el, felhívom a helybeli összes nyilvános helyek, vendéglők tulajdonosait, nemkülönbön a magánosokat, hogy a hozzájuk megszállt máramaros megyei utasokat a kapitányi hivatalnál bármely időben, a következmények terhe alatt bejelentsék.

Arad, 1894. szeptember hó 23-án.

Sarlót Domokos

főkapitány.

12386/1894.

3-8

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 61369/84. II. sz. alatt kelt intézményével jóváhagyott 12757/403 8-4. sz. szabályrendelet alapján azon ház- és telek-tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asfalt burkolattal ellátva nincsen, felhívom, hogy telkeik előtt a gyalog járó folyó évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter, az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként láttassák el, hogy a vízfelfogó árok vagy folyóka felé 5 cm-ternyi eséssel birjon,

Köteles továbbá ház- és telek-tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló vízvezető árkot telke és háza utca-vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönbön köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsik bejártánál hidat építtetni a azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek, 2 frttól 25 frug terjedhető pénzbírsággal büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homokszükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Aradon, 1894. évi szeptember hó 12-én.

Sarlót Domokos

főkapitány.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9-02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése

az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Az őszi idény beálltával ajánlunk a nagyérdemű közönségnek friss és legjobb minőségű csemegéket, u. m.: különféle **sajtokat, halmeműeket, hideg felvágottakat, salátákat, zناimi uborkát és bozeni befőtteket**, továbbá a legfinomabb **teákat, teasüteményeket, rumokat, magyar és francia cognacokat, pezsgő- és peccsenye-borokat**. Nemkülönböztetve ajánljuk a legjobb gyártmányu **czukrot, friss érkezésű kávékat, rizseket, főzelékeket és szép hegyi rózsaszőlőt**, továbbá mindennemű fűszereket a **legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett.**

Midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogását kérni bátorkodunk, magunkat tapasztalt jóindulatába ajánlva, maradunk

kiváló tisztelettel

Dürr Testvérek.

2 arany,
3 ezüst
érem.

9 díaz- és
elismerő
okmány.

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor
lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint tehénknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása czéljából.

Tessék a főnebbi
védjegyre ügyel-
ni s a vételnél
határozottan ki-
fejezni:
Kwizda-féle
Korneuburgi
marha-táppor.

Fő-letét:
Kwizda Ferencz János
osztrák cs. és kir. és
román kir. udvari
szállító ker. gyógy-
szertárában Korneu-
burgban Bécs mellett.

Valódi minőség
ben gyógyszer-
tárakban és dro-
gistaáknál kap-
ható.

Hová menjünk

jó karczost inni?

Jó és hamisítatlan

hegyi új bort

csakis

a „Fekete báránynak“

czimzett vendéglőben (Fő-ut 30. Walder-
gyár mellett) kapható.

Az epilepsia

gyógyítható és pedig visszaesés nélkül. Ezerek tanuskodnak már a tudományok ezen csodálatraméltó sikere mellett.

Részletes adatok válaszevél-bélyeggel együtt beküldendők a következő czim alatt:

„Office Sanitas“, Paris 30. Fau-
bourg Montmartre. 779 5-12

A ruhánkat
Purinalal
most tisztítja
s mamánk.

MI AZ A PURINAL?

PURINAL

Ugyanis a legújabb ruhatisztító-szer,
mely a
Ruhákban lévő tisztátalanságokat, a
szadság, kátrány, kocsikenőcs, zsír, fes-
ték, olaj stb.-től erednek,
Nagyszertelen és visszazármazhatlanul
eltüntet, s
A s egy családnál sem nélkülözhető,
miért is az minden
Látogatottabb üzletben és gyógyszer-
tárban kapható.

Üvegje 25 kr.

DALMÁCIAI ROVARPOR

LEGBIZ-
TOSABB
SZER
MINDEN
NEMŰ
ROVAROK
ELLEN

Kapható

15, 25, 40 és 75 krajczáros
eredeti dobozokban.

Ajánljuk továbbá a legerősebb
moly elleni szereinket, u. m.:

Kámfor, lavendula virág,

naphtalin, naphtalinvászon,

Patchouli levél,

törött bors és az általánosán elősmert

molykeveréket,

valamint

peronospora ellen rézgáliczot

a legolcsóbb napiár mellett.

Raktáron tartjuk a viaszgyárt

WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt,

mely 3X24 óra alatt a

a legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja.

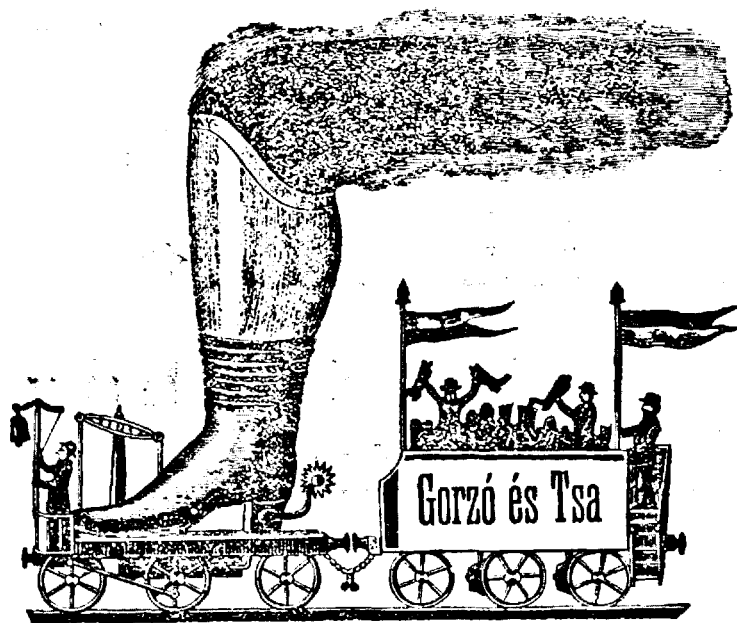
Továbbá ajánljuk

fertőtlenítő szereink

nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyere
30, 60, és 100% carbolsav jogecze, carbol-
por 10%. Creolin, Cresylimész, vasgálicz a legju-
tányosabb árakon.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

ARADI CZIPŐGYÁR
 arad-csanádi vasuti palotában.
 Egyéves önkéntesek becses figyelmébe!
 Bakkancsok és csizmák
 előírás szerint eszközöltetnek.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelmét felhívni

dúsan felszerelt czipőgyárunkra,

illetve raktárunkra, mely bárkivel szemben is versen képes azáltal, hogy a tömeges mennyiségben való előállítás folytán szolid kivitelű, izléses és amellet olcsó árakkal szolgálhatunk t. vevőinknek. Különös figyelmet fordítunk a mértékutáni megrendelésekre. Ugyanott javítások is elfogadtatnak.

Gorzó Antal és Társa.

Diófa-csemeték,

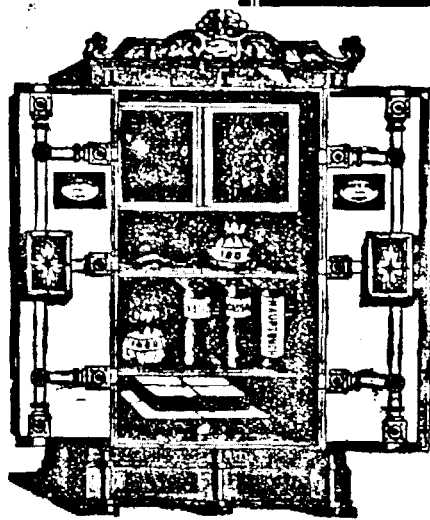
francia finom papirhéju három évesek, továbbá tirioli szelid gesztenyefa-csemeték, szintén három évesek, kaphatók darabonként harmincz krajczárért, százanként huszonöt forintért, a gurahonczy vasutállomásra szállítva. Megrendelhetők az uradalmi intézőségénél Gurahoncz, Aradmegye.

STEIGERWALD A.
 karpitos, díszítő és butorgyáros Aradon.
 Butorraktár: Andrássy-tér 15. — Butorgyár: P.Választó-u. 32.
 Telefon n. 115. Őszi időnyre ujonnan berendezett raktára 779 5-x
 salon-, ebédlő- és hálószoba-butorait,
 ugyszintén a legizlésteljesebb
KARPITOS-BUTORAIT.
 minden stílus kivitelben előnyös és olcsó árak mellett. Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA” MELLETT.

SINGER

A os. kir. oestr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy **pénzszekrények** gyári raktára. Készletek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
 és pénzszekrények
 gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Amonkívül ajánlom vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai **HOWE,** karikahajó **WHEELER & WILSON,** Singer és kézi varrógépek családok, asabók és csipészek részére. Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik. Varrógépekhez szükséges kiegészítők. 581

SINGER L. S.

SINGER L. S.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becskepek.

Pancsova.
Belgrad.
Szerajevo.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

cikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

